

yediveren

EKİM - KASIM - ARALIK • SAYI 12 • 15 TL • 2023

DÜŞÜNCE EDEBİYAT VE SANAT DERGİSİ

İSLAMA KARŞI NEFRETİN YENİ DİLİ **İSLAMOFOBİ**

İSLAM
DÜŞMANLIĞININ
YENİ ADI
İSLAMOFOBİ s.4

AYNUR YAVUZ

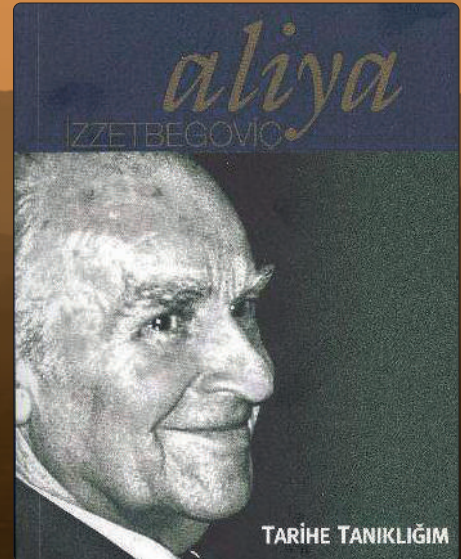
İSLAMOFOBİ
ARKASINDAKİ NİYET VE
ACİZLİĞİMİZ s.6

YASİN DAĞ

TARİHE TANIKLIĞIM
KİTABI VE
İSLAMOFOBİ s.18

ÜMİT BAL

ŞEVKET HÜNER • AYNUR YAVUZ • FARUK ŞAHİN • YASİN DAĞ • MEHMET ÖZEK • HİLAL KELEŞ • MEHMET FURKAN ÇINAR
ABDURRAHMAN TÜZEL • FATİH TÜRKMEN • ÜMİT BAL • HARUN AYDEMİR • ENES YILMAZ

EDİTÖRDEN

İnsanların dünya hayatına katkıda bulunması gereken en önemli gerçeklik din iken, özellikle modern dünyanın ruhu 'din karşıtlığı çatışmaları' üzerinden güçlü bir şekilde dizayn edilmiştir. 11 Eylül saldırısı sonrası özellikle 'Din' kavramı şiddet, terör ve savaşla özdeşleştirilmiştir. 'Din karşıtlığı çatışmaları' başlığı altında kabul edilecek 'İslamofobi' kavramı da olgusal bir gerçeklik haline gelmiş ve 11 Eylül saldırılarından sonra sıkça dile getirilmiştir. Tanımına bakıldığında, Müslümanlara yönelik maddi ve manevi şiddet olaylarının giderek artması nedeniyle 'İslam karşıtlığı' ya da 'İslam düşmanlığı' olarak İslamofobi değerlendiriliyor. Çoğunlukla ırkçılık, yabancı düşmanlığı, önyargı, ayrımcılık, dışlama ve şiddet ile özdeşleşen İslamofobinin ortaya çıkışı ve yaygınlaşmasında Batı dünyasının İslam dünyasına yönelik kasıtlı komplo teorileri ve kötü niyetli davranışları yatmaktadır. Tüm suç Batı dünyasında da demiyoruz. Elbet suçun bir kısmını da kabul ediyoruz. İslam ilkelerine uygun olmayan lâkin İslâmî bir davranış olarak telakki edilen adet ve gelenekler İslamofobinin oluşmasına zemin hazırlamıştır. Ancak bu suçu kabul etmekle birlikte kasıtlı "İslam karşıtlığı" suçunu asla kabul etmiyoruz.

Selâmın Aleyküm

iÇİNDEKİLER

- 4 İSLAM DÜŞMANLIĞININ YENİ ADI İSLAMOFOBİ
Aynur YAVUZ
- 6 İSLAMOFOBİ ARKASINDAKİ NİYET VE ACIZLIĞIMIZ
Yasin DAĞ
- 8 HİLALİN YÜKSELİŞİ
Mehmet Furkan ÇINAR
- 10 ÜLKEM BENİM İSLAMOFOBİ YURDU
Enes YILMAZ
- 12 AYNA AYNA GÖSTER BENİ BANA - *Deneme*
Şevket HÜNER
- 14 RUHU BEKLEMEK - *Deneme*
Abdurrahman TÜZEL
- 15 SEVDİĞİM SENİNLE ARAMIZDA BİR HİCRET YOLU VAR - *Deneme*
Hilal KELEŞ
- 16 VESSELAM - *Deneme*
Fatih TÜRKMEN
- 18 TARİHE TANIKLIĞIM KİTABI VE İSLAMOFOBİ - *Kitap Hali - Makale*
Ümit BAL
- 20 OSMANLI BÜNYESİNDE UYGULANAN MERASİM VE TEŞRİFATLAR
Harun AYDEMİR
- 25 MY NAME IS KHAN FİLMİ VE İSLAMOFOBİ - *Film Analiz*
Mehmet ÖZEK

İSLAM DÜŞMANLIĞININ YENİ ADI *İSLAMOFOBİ*

Son yıllarda İslam'ı argümanlara ve İslam'ın mukaddesatlarına yapılan saldırıları kısaca hatırlayacak olursak;

Danimarka'da Jyllands Posten atlı bir gazetede 30 Eylül 2005 tarihinde Hz. Muhammed (s.a.v)'i terörist gösteren karikatürler yayınlanmaya başlandı. Karikatürde İslam peygamberi Hz. Muhammed (s.a.v) saldırgan terörist olarak çizilmişti. Dünya Müslümanları bu karikatürlere büyük tepki vererek sokaklara döküldü.

Hollanda'da aşırı sağcı "Özgürlük Partisi" başkanı Geert Wilders tarafından 27 Mart 2007 tarihinde, açıkça Peygambere ve Kur'an'a hakaret eden "Fitne" adında kısa bir film bile yapıldı. Film yapımcısı hakkında açılan dava, Amsterdam mahkemesi tarafından beraatla sonuçlandırıldı.

Bütün uluslararası organizasyonlara tarafsız (!) olduğu için ev sahipliği yapan İsviçre'de, minare rahatsızlığı başladı ve 29 Kasım 2009 tarihinde yapılan "minare referandumu" sonucunda Halkın %57,5'i oyuyla camiye minare yapmanın yasaklanması kararı çıktı.

Fransa'da tesettür aleyhinde uygulamalar görüldü. Havalimanlarındaki güvenlik cihazlarından geçen tesettürlü bayanların başörtülerini açmaları şartı, pek çok havalimanının güvenliğinden sorumlu SGA firması tarafından uygulanmaya başladı.

Almanya 'da Köln eyalet mahkemesi sünnet etmeyi, kesici bir aletle kasten yaralama suçu sayarak çocukları sünnet ettirmeyi yasakladığını açıkladı. Ancak tüm kesimlerden tepkiler gecikmedi, "Sünnet yasağının din hürriyeti ile bağdaştırılamayacağı" ifade edildi.

Eylül 2012'nin ilk haftasında, Amerika'da yaşayan Kıptı bir Hristiyan olan Nakoula tarafından İslam Peygamberine ve onun masum eşlerine hakaret eden iğrenç bir filmin fragmanı yayınlandı. Dünya Müslümanları bu filme büyük tepkiler gösterdi. Libya'daki protestolarda, ABD büyükelçisi Christopher Stevens ve üç diplomat öldürüldü.

Batılıların bile asıl sebebini bilmediği bu haksız saldırı ve ithamlar, "İslamofobi" adı altında yapılmaktadır.(1)

NEDİR İSLA- MOFO- Bİ?

ÇÖ- ZÜM NE DİR?

İslamofobi'nin çözüme kavuşması için, batılı liderlerin söylemlerini değiştirmeleri ve sözlerinde samimi olmaları gerekmektedir. Halkın ve medyanın önünde, islamofobi'nin ortadan kalkması için verdikleri sözü tutmaları gerekmektedir. Ülkelerinde yaşayan Müslüman halkların ayrımcılığa uğramamaları ve faşist saldırıların hedef tahtası olmalarını ve temel haklarının verilmesi adına yasal değişiklikler yapılmalıdır. Özellikle yeni nesillerin islamofobi'nin zararlarından korunması adına gerekli çalışmalar ivedilikle yapmaları sağlıklı bireyler yetişmesi adına çok önemlidir.

Kelime anlamı olarak "İslam korkusu" demek olan İslamofobi, İslam dinine ya da Müslümanlara karşı duyulan nefret, ayrımcılık, düşmanlık ve kin besleme anlamına gelir. Modern dönemde İslam Batı ilişkilerini belirleyen sorunların başında İslam'a ve Müslümanlara karşı geliştirilen korku, düşmanlık ve nihayetinde ırkçılığa kadar varan nefret gelmektedir.

Batıda İslam karşıtlığının icat edilmiş dili olarak kullanılmaya başlanan İslamofobi, ilk kez 1991 yılında kullanılmış ve 11 Eylül saldırılarıyla tekrardan gündeme gelmiştir.

Bugün İslamofobi denildiği zaman İslam dinini tanımlamak ve öğrenmekten kaynaklanan bir korku hali ile birlikte Müslümanlara karşı ayrımcılık ve düşmanlık yapılmasının meşru görülmesi anlaşılıyor.

Aslında bakılırsa İslamiyet'e karşı olan bu nefretin kökeni İspanya'da Endülüs'ün İslam Devleti tarafından fethedilmesine kadar iner. Haçlı seferlerine asker devşirmek isteyen kilise mensuplarının propagandası bu nefret tohumlarının ekilmesine zemin hazırlamıştır. Bu düşünce yapısı günümüze kadar seyretmiş ve çıkan olaylarla da etkisini artırmıştır.

İkinci Dünya savaşından sonra Sovyetlerin dağılmasıyla iki kutuplu düzen sona erdi. ABD'nin düşmanı artık Komünistler değil Müslümanlar olmaya başladı. İslam ve Batı arasındaki karşılıklarla ilgili teoriler ortaya çıktı. Bu teorilerin ilki medeniyetler çatışmasıdır.

İslamofobi'nin derinliklerine inildiği zaman Osmanlı'nın uzun süre Avrupa'da egemen güç konumunda olduğu için Avrupalılar Müslümanlara ve Türklere karşı korku ve kin beslemelerinden kaynaklanır. Sırp ve Hırvatların Bosna'da yaptıkları soykırım ve Osmanlıdan kalan tarihi eserlere zarar vermelerinden yola çıkarak düşmanlıklarının devam ettiği söyleyebiliriz. Batı medeniyetinin tek tipçi yapısı zenefobi, (yabancı korkusu) İslamofobi'ye neden olmaktadır. (2)

Özellikle ABD'DE 11 Eylül İkiz kulelere saldırı sonucunda tüm dünyada Müslümanlara karşı ön yargı oluşturularak Müslümanlar hedef tahtasına oturtulmuştur. Geçmiş dönemin ABD Başkanı George Bush, söylemlerinde İslam'ı Faşistlerin özgürlük karşıtı olduklarını ve bu kişilerin Amerika'ya zarar vermek istediklerini söyleyerek Müslümanları düşman olarak nitelendirmiştir. Siyasi liderlerin, yazarların, Basının ve sosyal medyanın da etkisi ile insanlar bu şekilde düşünmeye yönlendirilmiştir. Örneğin Danimarka'da bir din dersi kitabında "Her ne kadar her Müslüman Terörist değilse de her Terörist Müslümandır" ifadesi yer almaktadır. Yıllardır Neo Nazilerin Almanya'da Türklere karşı uyguladıkları Faşizm dünya basınında fazlaca yer bulamamaktadır.

İslamofobi, aslında İslam karşıtlarının geçmişten süregelen planlı bir projesidir. Zira geçmişten günümüze İslam karşıtları Müslümanlara karşı devamlı teyakkuz halindedirler. Hiçbir zaman İslam'ın yükselişini ve Müslümanların sayılarının artmasını içlerine sindirememişlerdir. Müslümanların uyanışını bilinçlenmesini onları rahatsız etmiş, planlı desiselerini hayata geçirmeye çalışmışlardır.

İnsanlığın, toplumun ıslah ve ihyasını istemeyenler, sürekli İslamofobi'yi gündeme getirmektedirler. Almanya'da Neo Naziler tarafından Türklere yapılan saldırı ve kundaklamalar en bariz örneklerden birkaçıdır.

İslamofobi, her ne kadar 1991 yılında gündeme gelip 11 Eylül ikiz kulelere saldırı sonrası tavan yapmış olsa bile bu sorun, son 20 yılın sorunu değildir. Asırlar önce Peygamberimiz hayattayken İslam'a karşı saldırılar, İslam'ı insanların gözünden ve gönlünde düşürmek, karalamak, Müslümanları barbar ve ilkel göstermek gibi pek çok şekilde İslam karşıtlığı yapılmıştır.

O günlerden bu günlere gelindiğinde görüyoruz ki! İslam'a olan saldırılar hız kesmeden devam ediyor.

İSLAMOFOBİ ARKASINDAKİ NİYET VE ACİZLİĞİMİZ

“Onlar ağızlarıyla Allah’ın nurunu söndürmek istiyorlar. Hâlbuki kâfirler istemeseler de Allah nurunu tamamlayacaktır.” (Saff Suresi 8. Ayet)

Kafirlerin İslam düşmanlığı İslam’ın ilk yıllarından itibaren karşımıza çıkan bir gerçektir. İslamofobi kelimesi her ne kadar yeni ortaya çıkmış olsa da İslam korkusu aslında İslam’ın yayılmasından korkmaktır ve bu davet ilk başladığı günden beri de olmuştur. İslam’ın gerçeklerini duymak istemeyen insan ön yargı duvarları ile hakikate kulaklarını tıkayabilir. Hidayet karşı ön yargı ile düşmanlık besleyen bir insan olamaz.

Batılı ülkelerin rini korumak adılarının İslâmiyet’e engellemek için da kendilerinin ri vurdurması ve terör örgütlerini desteklemeleri İslamofobi için temel hazırlamıştır.

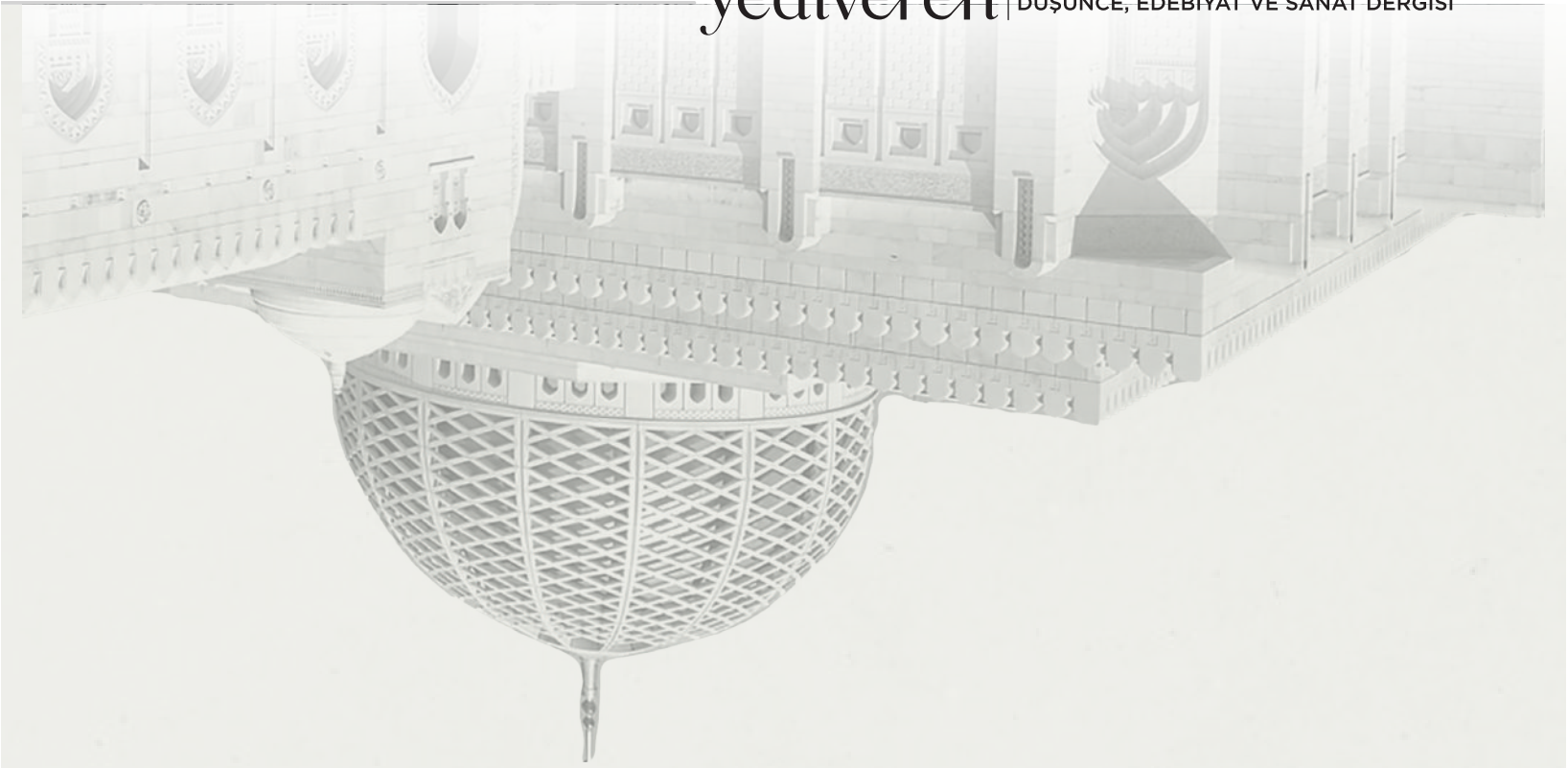
Kahramanmaraş depreminde yardıma gelen yabancıların Türklerin kendi çadırlarını ve yemeklerini onlara verdikleri zaman şaşkınlıkları tesadüf değildir. Sistematik bir şekilde tarih derslerinde ve medyalarında Müslüman-

ların barbar diye anlatılması ve tanıtılması korkularının temelini oluşturmaktadır.

Üzüldüğüm bizi ilgilendiren kısım ise, hayatlarını batıların esir aldığı kişilerin sosyal medyada Kur’an yakalarını eleştirmesi. Bazı işler lafla olmaz fiilere dökülerek başarıya ulaşır. Öncelikle onların üzerimize kurduğu teknoloji tuzaklarının esiri olmaktan vazgeçmeliyiz. Ve onların önümüze koyduğu süslü gösterilen ama içerisi haramlarla dolu yaşam tarzlarından vazgeçmeliyiz. O zaman göreceğiz ki üstün biz olacağız.

Onların ürettiği en pahalı telefonu alabilmek için geceden sıraya girip, onların markalarını üstlerine giyip, onların ürettiği oyunlara bağımlı olup bir de kolasını içiyorsan, okumadığın kutsal kitabını savunmuş olmuyorsun. Bu saydığım örnek ve bağımlılıklar artırılabilir ve daha kötüsü Müslümanlıkla alakası olmayan

bir hayat tarzını benimseyerek bir yere varamayız.

Kitabı savunmak onu okumaktan anlamaktan ve hayatımıza aktarmaktan geçer. Filistin’de, Arakan’da ve Doğu Türkistan’da Müslümanlar zulüm görürken tepki vermeliydik. Bizim tepkilerimiz kınamaktan öteye geçemiyor. Asıl kınama onları boykottan, ekonomik ve siyasi olarak yıpratmaktan geçer.

İslamofobi dediğimiz olgu sadece tek bir şeye karşı değildir. Bunlar Kutsal kitabımızı da sevmezler, dinlerine gir-medikçe Müslümanları da sevmezler ayrıca karikatürlerle yanlış algılar ve anlatımlarla Peygamberimiz (s.a.s)’e de düşmanlardır.

Düşmanlığı aşmanın temel yolu güzel bir örneklikten geçtiğini unutmamak gerekir. Gerçek İslam’ı yaşadığımız zaman dinimizle ters düşmediğimiz için bizi görenler İslam’ı olduğu gibi öğrenir.

Batı ülkelerinde veya burada yaşarken onların ahlakını alırsak onların normalleri bize normal geliyorsa sorun başlıyor demektir. Komşuluk ilişkilerinden ticarete kadar ister Türkiye’de ister yurt dışında bizi görenler örnek insan olarak görmüyorsa burada sorun var demektir.

Ahlaki değerlerde örneklik ve Müslümanca bir bilinç oluşturabilirsek değişimin öncülere olur İslam’a yeni muhtediler kazandırabiliriz. Başka dinlerden İslamiyet’e giren kimselere diyoruz muhtedi ve İslam’ın nurunu tamamlayacağı müjdesi bizlere sayılarının artmasında ümit veriyor.

Bizi gören bir yabancı kendi dinini bırakıp İslam’ı seçiyorsa bizler dinimize uygun yaşıyoruz demektir. Kendimize her zaman bu soruyu soralım kaç kişi bize bakarak İslam’a girer. Ya da “*Bu da bizimle aynı yaşantıya sahip, niye Müslüman olayım.*” der.

İslamofobi üzerinden dünya genelinde insanları kutuplaştırma ve savaş için birileri düğmeye basmış durumda. Dünya da kaos isteyen dünya nüfusunun fazla olduğunu düşünen birileri bu düşmanlıktan beslenmektedir.

Bizlere düşen ise dinimizi olması gerektiği gibi yaşamak, İslâm ahlakı ile ahlaklanmak, birilerinin oyunlarına gelmemek. Dünyada yapılmaya çalışılan kaos ortamından uzak durmaktır. İslam’a duyulan nefret ve kin atalarından gelen bir alışkanlıktır. Bizler gerçek Müslümanlar olursak dünyada İslam’ın dirilişi ve yayılışı hızlanacaktır.

*“İstedığınız Kadar Dağlara Haç
Koyun, Gökyüzüne Her Baktığımızda Hilali
Göreceksiniz”*

Aliya İZZETBEGOVIÇ

HİLALİN YÜKSELİŞİ

Bu sayımız da sizlere son dönem de Avrupa ve dünya da dinimize karşı yapılan saldırıların kendi bakış açımdan değerlendirmesini yapacağım. Son dönemler de Kur'an-ı Kerim'leri yakılması camilere saldırılar düzenlenmesi konusunun benim açımdan tek bir anlamı var. İslam'ın dünya da hızla yükselişi yakın zamanlarda birçok ülkeden yapılan açıklama da son yıllarda ülke vatandaşlarının yüksek oranlarda Müslüman olduğuna dair açıklamalar yapılıyor. Hatta yakın zamanlar da Rusya dışişleri bakanı Sergey Lavrov şöyle söyledi: Rusya da İslam bir rönesans ve benzeri görülmemiş yükseliş yaşıyor. Peki Müslüman nüfusun sayısının artmasının bu saldırıları neden tetiklesin diye düşünebilirsiniz. Ayrıntıyı fark edeceğimiz nokta şu ki dünya da ki bazı güçler tarafından insanlar dinsizleştirilmeye çalışılıyor. Sadece bununla kalmayıp cinsiyetsizleştirilme çabası da baş göstermiştir.

Günümüzde hak yol İslam'ı seçen insan sayısının artması demek bu planlara bu ideallere karşı vurulmuş en büyük darbedir. Dinimiz de cinsiyet kavramı bellidir. Kadın ve Erkek iki cinsiyetten oluşmaktadır. Bu konuda sapkınlığa gidenlerle ilgili akibeti Kur'an-ı Kerim Lut kavmi misali ile bizlere an-

latmaktadır. Sapkınlığın ve fuhşiyat'ın sonunda kavmin helak olduğu bizlere aktarılmıştır. Bu yüzden Müslümanlar arttıkça hak yolda bu ayetlere ulaştıkça bu insanlar emellerine ulaşamayacaklar. Bu doğrultuda bizlerin de yeni yetişen nesillerimizi bilinçli ve İslam'ın ışığı doğrultusunda yetiştirmeliyiz. Çevrede bazen bizlerin de göremediği ama alttan çocuklarımızın bilinçaltına işlenmeye çalışılan Hristiyanlık, ateizm ve eşcinsellik konularıyla ilgili bazı hususlar bulunuyor.

O yüzden günümüzde telefonda bulunan capslerde dahi görebiliriz. Bu sebepten değil mi gökkuşağı renklerinin çocukların ilgisini çekeceğini bilerek kendilerine bayrak ettiler. Doğum günü kutlamaları düzenleyip pastanın başında dilek tutma ve bunu yaparken de ellerini birleştirerek Hristiyan adetlerini çocuklara empoze ettiler. Bu yapılan çalışmalar gelecek nesilleri İslamiyet'ten uzaklaştırmak. Bir Müslüman dininden ne kadar uzak olursa sapkınlığa ve bu kurulan oyunlara düşme ihtimali bir o kadar fazladır. Dünya'da her geçen gün Müslüman sayısının artması tabii ki de çok güzel ama bizim gibi Müslüman bir ailenin eline doğanların da bu avantajını kaybetmemesi gerekir. İslamiyet'ten uzaklaşmaması gerekir. Ma-

alesef ki günümüzde sadece dilde Müslüman olan insanların sayısı artmış durum da ki bunu görmek için ramazan aylarında sokağa çıkmak yeterli olabiliyor. İşte biz doğduğumuzda Müslüman bir aile ile yola başlasak da yolun sonunun nerelere gittiğini görebiliyorsunuz. İşte bu yüzden bizlerin imtihanı çok büyük. Müslüman olarak doğup hakiki bir Müslüman gibi son nefesimizi vermemiz gerekmektedir.

Bu yüzden sayılar önemi yitiriyor. Bu saldırıların sebebi de Müslümanları terörist gibi gösterilme çabasının birçok sebepleri var. Ama ben tek bir sebepten bahsedeceğim. Bu insanlar da biliyor birçok Müslümanın Müslüman gibi yaşamadıklarını, onların korkuları Müslüman olmayanların insanların İslamiyet'i araştırması. Şimdiye kadar birçok insan araştırarak Müslüman oldular. Bu kişiler Müslüman olduktan sonra İslamiyet'i hakkıyla yaşamak için de her türlü çabayı göstermektedirler. Tüm çabalar bu yüzden olsa gerek. İnsanlara son birkaç yıl da uygulanan baskılar ve bilinçaltı işlemlerle dinimize karşı olan konulara saygı duymaya başlayıp dinini yaşayarak yapması gereken gereksinimlerini yerine getiriyor diye hor görülmeyle başlayan insanlar oldu. Bizlerin İslam'ın neferleri olarak bu düzeni değiştirmemiz gerekiyor. Bu İslam düşmanlarına karşı birlik olmamız gerekmektedir. Özellikle en tehlikeli yapıda olanlar Müslümanım diye gezerken her türlü günaha bulaşan ve kendine göre din uyduranlardır.

İşlediği günahların neredeyse günah olmadığını savunmaktadırlar. İslam düşmanlarına karşı hep beraber daha da güçlü bir şekilde gerçek İslam'ı Peygamber Efendimizin sünnetlerini hem anlatarak hem de hayatımıza yansıtarak Kuran-ı Kerimi yaşayarak bu düzene dur diyeceğimizi düşünüyorum. Bu saldırılar İslam'ı alçaltmaz ancak yüceltir. Çünkü her zaman zarar vermeye, kalamaya ve üstünü örtmeye çalışanlar olacak ama İslam'ın ışığı her seferinde daha da çok ışılayacak.

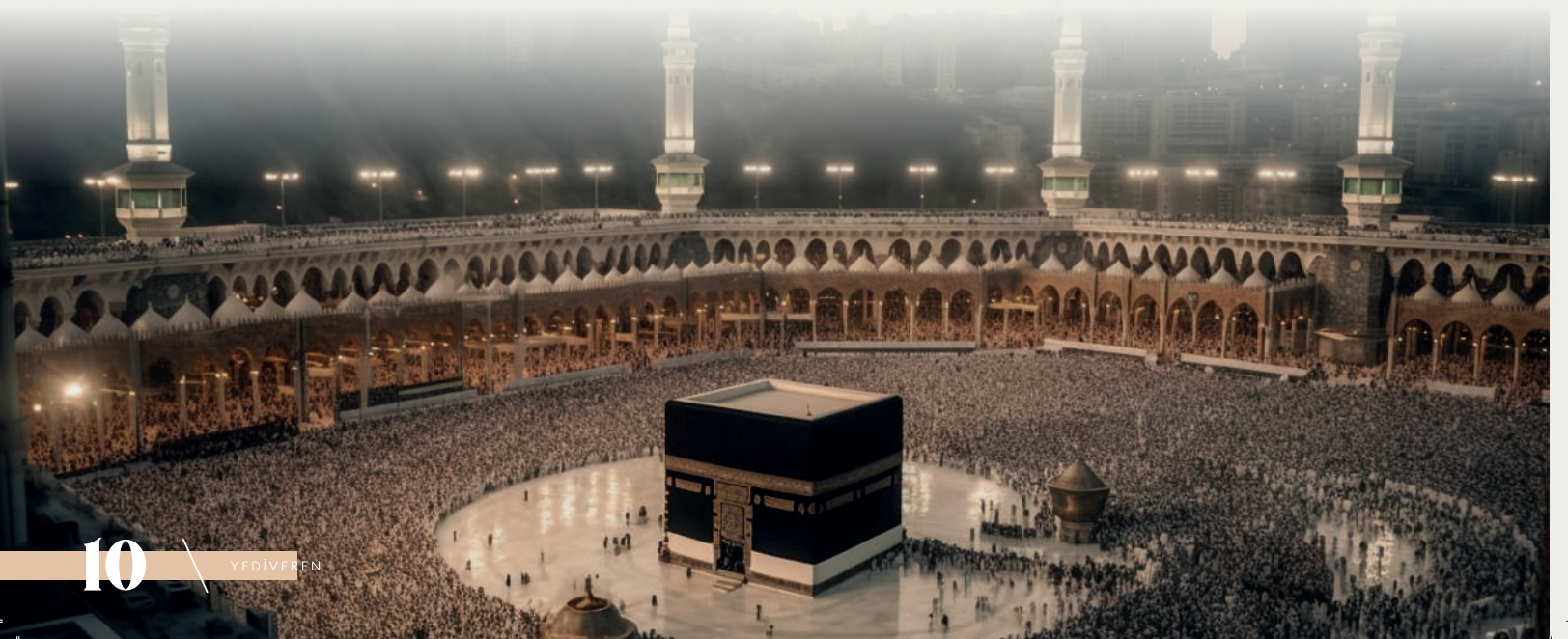
ÜLKEM BENİM İSLAMOFOBİ YURDU

İslamofobi TDK'de İslam'a ve Müslümanlara karşı beslenen korku, nefret, düşmanlık, kin vb. olarak tanımlanıyor. Bu kin ve düşmanlığın tarihi Efen-dimiz'in (sav) "**Ey örtüsüne bürünen, kalk ve uyar.**" (Müddessir 1-2) ayetine muhatap olmasına kadar dayanır. İslamofobi'nin ilk temsilcileri ise Mekkeli müşriklerdir. Müşrikler; Allah'ın nurunu söndürebilmek için işe İslam'ı ve Müslümanları küçümseme ve alayla başlamış, akabinde işi şiddet ve işken-ceye dökmüş, bu da fayda etmeyince savaşla nihayete erdirmişlerdir. Müşriklerin hak karşısındaki bu tutumu miras misali kendilerinden sonrakilere sirayet etmiş; İslam'a düşmanlık besleyen her kişi, kurum, devlet, zihniyet vs. bu çirkin senaryoyu devam ettirmiştir.

Dünya üzerinde Müslümanların en çok ayrımcılığa uğradığı, en çok ötekileştirildiği, İslamofobi'nin en çok tırmandırıldığı ülkelerin başında TÜRKİYE gelir. Evet, evet yanlış duymadınız. Türkiye... Hani şu Selçukluyu, Osmanlıyı bağrından çıkararak İslam'ın bin yıllık kalesi Türkiye. Aynı zamanda cumhuriyetle beraber Türkçe ezanı dayatan Türkiye. 20

yıla yakın hac yasağı uygulayan Türkiye. Büyük şair Arif Nihat Asya Naat şiirinde "**Kâbe'ne siyahlar yakışmamıştır, ya Muhammed, bugünkü kadar.**" dizelerinde işte bu mezalimi anlatmıştır. Batılılaşma adı altında bizi biz yapan maddi-manevi bütün değerlerimizi toprağa gömdüğümüz zamanlarda yaşandı bunlar. Zamanla devlet bazında bazı yanlışlardan geri adım atıldı lakin İslamofobi denilen ur bir türlü sökülüp atılamadı. Kanser misali tam iyileşti derken yeniden nüks etti. Seneler 1980'i gösterdiğinde Kenan Evren önderliğinde sokak olayları gerekçe gösterilerek bir askeri darbe gerçekleştirildi. Ancak darbenin asıl hedefinin anarşi değil İslam ve Müslümanlar olduğu kısa bir süre sonra anlaşıldı. Zira cuntacılar tarafından çıkarılan "**Kamuda Kılık Kıyafet Yönetmeliği**" ile devlet kurumları, resmi kurumlar ve okullarda başörtüsü takmak yasaklandı. 31 yıl uygulanan bu

vandalizmle derece yapan nice kız öğrenci üniversitelere yerleşemedi.

Niceleri ise Allah'ın (cc) emrini her türlü dünyalıktan üstün tutarak binbir emekle kazandıkları üniversitelerini kanlı gözyaşları dökerek terk ettiler. Sırf protesto haklarını kullanmak istedikleri için başörtülerinden tutularak adı birer suçlu gibi yerlerde sürüklenen Müslüman kızlar ise cabası. Kendi vatandaşını bekasına düşman gören yitirilmiş bir devlet aklıyla yapıldı bütün bunlar.

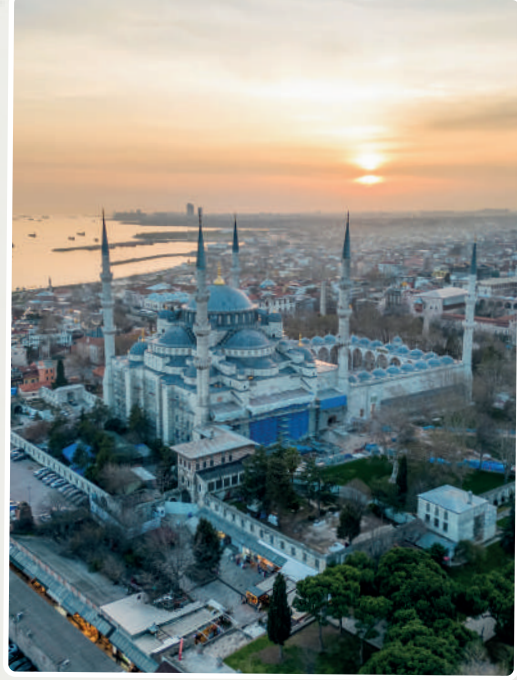
Peygamber ocağında İslamofobi

İslamofobi'nin son sürat uygulandığı yerlerden biri de hiç şüphesiz ki askeriyedir. Yıllarca laiklik bahane edilerek evlatlarını görmeye gelen başörtülü anneler yemin törenine alınmadı.

Ciğerparelerini tel örgülerin arkasından izledi anneler. Vatani görevlerini ifa için evlatlarını gönderdikleri yerde Allah'ın farzı başörtüsünün yasak olmasına anlam vermedi askeriyeyi peygamber ocağı bilen anneler. Laiklik dendi. İrtica dendi. O günlerde sessizlik orucu tutanların bugünlerde lgbt başta olmak üzere her türlü sapkınlık karşısında özgürlük havarisi kesilmesi de ayrıca tarihe not düşülmeli.

Sütçü İmam İslamofobi kurbanı

Kahramanmaraş'ın Fransız işgalinde olduğu yıllarda bir Fransız askeri Müslüman bir kadının tesettürüne el uzatınca geçimini süt satarak temin ettiği için lakabı Sütçü İmam olan Uzunoluk Camii imamı tarafından vurularak öldürülür ve "**Maraş bize mezar olmadan düşmana gülzar olmaz.**" parolasıyla Fransızlara karşı direniş meşalesi yakılır. Bu hadiseden ilhamla 1992 yılında Kahramanmaraş'ta

kurulan üniversiteye Sütçü İmam'ın adı verilir. Gelin görün ki Müslüman bir kadının başörtüsünü muhafaza için kurşun sıkan Sütçü İmam'ın adının verildiği bu üniversitenin kapısından tek bir başörtülü kız sokulmaz. Tarihte eşi benzeri zor bulunur bir garabet örneği sergilenir ama söz konusu İslamofobi olunca gerisi de teferruat olur.

İslamofobi, dün vardı, bugün var, yarın da var olacak. Kıyamet kopup hak-batıl savaşı sona erene dek devam edecek. Mühim olan topal karınca misali tarafımızı doğru seçmek.

AYNA AYNA GÖSTER BENİ BANA

Ayna ışığın tamamına yakın bir kısmını düzgün olarak yansıtan cilalı yüzeydir. Cam levhanın cıvalı alaşımına kaplanıp parlatılması, arka yüzünün ise gümüş ile sirlanmasıyla üretilir.

Camın arkasını sirlanınca ayna olur. Böylelikle ayna aksinizi, yansımanızı gösterir. Eğer bir cam ayna olmuşsa, bize bizi gösteren arkasındaki sırdır. Biz aynanın yüzeyine değil de içine doğru bakarız. Derinlik hissini veren aynanın arkasındaki sır, sadece göze hitap eder. Yani ışığı geçiren camın arkasında oluşturulmuş karanlık, ona yansıtma özelliğini kazandırmıştır.

Halk ağzında göz kelimesinden türetilmiş olan gözgü denen ayna, geçmiş değil o anı yansıtır. Aynaya bakan son halini gördüğünden bu görüntü zihnindeki diğer görüntülerin yerini alır. Aynada akseden şey her ne ise görüntüsü de ondan ibarettir. Yansıtır ama ters akseder. Sağ görünen soldur aslında. Yani aynalar yalan söylemez ama doğruyu tersinden anlatırlar.

Masaldaki “*Ayna ayna söyle bana*” diye soranı kızdırmayı göze alıp gerçekleri göstererek konuşur aynalar. Ayna önünde gözlerimizin içine bakarak kendimizi kandırdığımız vaki midir? Zira aynalar ibret içindir. İnsanın kendine gelmesi, kendini bulması, yanlışlardan dönmesi, kusurlarını kabul etmesi, rayına girmesi adına atılan ilk adımlardır.

Yüzü parlak, ardı kara, ışığı toplayan ve yansıtan ayna, kendisine bakanın ardını da gösterme özelliğine sahiptir. Arabalardaki dikiz aynası, önünü gören şoförün ardını da görmesini sağlar. Ayna, önünüve ardını görmek isteyen için bulunmaz bir nimettir.

Aynaya bakan kendine, kendinin dışından bakar. İçteki güzellik mutlaka dışa akseder. Aynada görünen dış, aslında görünmeyen için yansımasıdır. Aynaya bakmayı bilen dışından içini, içinden dışını görmeye taliptir. Ayna önünde kendimiz hakkında vardığımız yargılar, iç sesin tarafgirliğinden dış bir sese dönüşerek tarafsız bir yargıç halini alır. Tek boyutlu yansımanın hem bakan hem de bakılan açısından çok boyutlu sırlara sahip olması bakanın çok boyutlu kendiliğinin yansımasıdır.

Kişi aynaya nasıl davranırsan davranırsın o hakikati gösterir. Doğruya eğri, eğriye doğru demez. Kusurun var ise kusur aynada değil kendinde aramalısın. Bundan dolayı aynayı kırmaya kalkışma, kendindeki kusuru gidermeye çalış. Aynanın ne günahı var o zahiren görüneni gösterendir. Bakan, aynaya hükmedemediği gibi, aynada da bakana hükmedemez. Aynaya ne dersin de, o ne senden yana olur ne de karşında durur. O yine gördüğünü gösterir.

Resulullah(sav) buyurdu ki “**Mümin müminin aynasıdır.**”(Ebû Davud, Edep 49; Tirmizi Birr, 18)

Bu hadisi kendine yoldaş edinen mü-

min kendine ayna olacak müminleri arayandır. Kardeşine ayna olduğunun bilincinde olan mümin ise sadece hatalarını veya sadece iyi yönlerini değil ayna gibi görüneni göstererek şahitlik eder. Aynanın görevi ahkâm kesmek değil, görünene şahit olmaktır. Zira niyetleri sadece Allah bildiği için, ayna sadece zahiri gösterme bilinciyle bildiğine değil gösterdiğine şahitlik eder. Üstelik şahitlik ettiklerinin görüntülerini, aynaya bakanın dışındakilere göstermez. Zira onu ayna eden sır, sırrı muhafaza etmesidir.

Aynadaki görüntüsünden rahatsız olup kusurlarını gidermeyi önemseyenlerse, onları farklı gösteren aynalara yönelirler. Eskiden lunaparklara has komik aynalar, şu anda sanal âleme evirilen hayatın her alanına yayılmıştır. Kendinizi görmek istediğiniz aynayı, evinize ve işyerinize yerleştirirseniz artık siz o kişi olduğunuzu zannedersiniz. Popüler olan yeni imajınız üzerinden güncellediğiniz profilinizi değiştirerek tüm kusurlarınızdan arındığınızı sanırsınız.

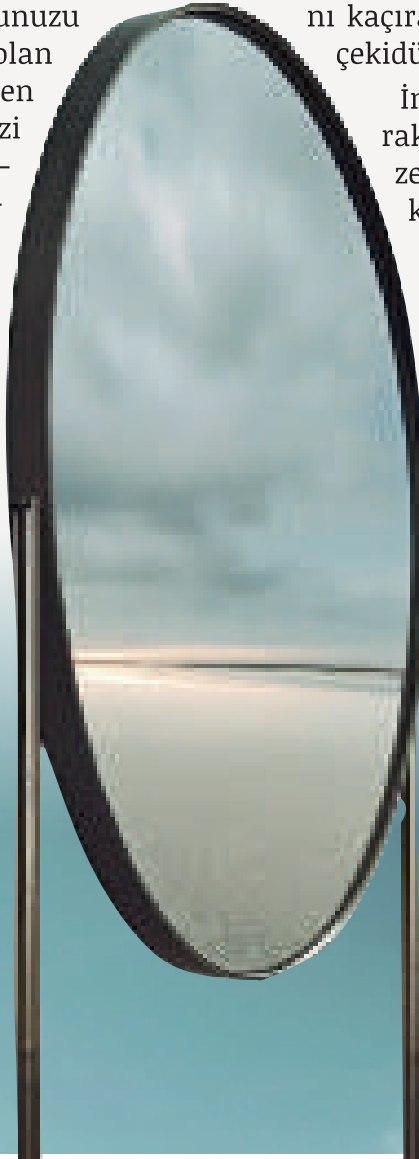
Ayna aynı zamanda kişiye onu dışındakilerin gözünde nasıl

göründüğünü de gösterendir. Aynaya nasıl görüldüğü üzerinden bakan kişi, diğerlerinin izlenimlerini hakikatten daha çok önemsiyorsa, sadece diğerlerinin gördüğü kusurları gidermeye yönelir. Böylece herkesten farklı yaratıldığı halde tek tipleştirilmeye razı olur. “*Ne derler acaba*” sorusunun tesirinde kalarak farklı maskelerin veya popüler makyajların ardına saklananlar, fitri görüntüden uzaklaştığının ayırtına varamazlar. Zira ayna, bakanın son halini gösterdiğinden son görüntü zihindeki diğer görüntülerin yerini alır ve gittikçe fitrattan uzaklaştığının farkına varılamaz.

Eskiler defnettikleri insanları “**sırladık**” derlerdi. Ölüme ve ötesine bu aynadan bakan kişi kabir ziyaretinde, mezara ve orada kimin yattığına takılmadan, o dehşetli hesap gününe neler hazırladığını düşünür ve ağzının tadını kaçırıp ölüm gelmeden haline çekidüzen verir.

İnsanlar önceleri ayna olarak durgun ve berrak su yüzeylerinden kendilerine baktıkları.

Sükûnete ermiş, imanı ile itminana ulaşmış her mümin kişi durgun su gibi yansıtandır.

Meksika'da inka tapınaklarına çıkmak isteyen Avrupalı bir grup arkeolog, birkaç yerli rehberle yola koyuluyor. Dağın tepesindeki tapınaklara giden uzun yolu, kısa bir sürede yarılıyorlar. Aynı hızla tempoyla biraz daha yol aldıktan sonra, yerliler kendi aralarında konuşup birden yere oturuyor ve böylece beklemeye başlıyorlar. Tabii Avrupalı arkeologlar buna bir anlam veremiyorlar.

Saatler sonra, yerliler kendi aralarında konuşup tekrar yola koyulup sonunda tepenin üstündeki görkemli inka tapınaklarına geliyorlar.

Arkeologlardan biri, yaşlı rehberine soruyor, hiç anlayamadım, niye yolun ortasına oturup saatlerce yok yere bekledik? Yaşlı rehberin cevabı o kadar güzel ki;

Çok kısa sürede çok hızlı yol aldık, ruhlarımız bizden çok uzakta kaldı. Oturup ruhlarımızın bize yetişmesini bekledik...

Niye içimiz de hep bir eksiklik duygusuyla yaşadığımızı, niye mutlu olmayı beceremediğimizi, niye kendi-

miz olmayı başaramadığımızı ve niye ile başlayan daha bir dolu sorunun cevabını açıkça veriyor inkaların yaşlı torunu. Çünkü hayat içinde o kadar hızla yol alıyoruz ki, ruhumuz çok arkada kaldı, hatta onu nerelerde unuttuğumuzu bile hatırlayamıyoruz.

Çocuğunu kaybeden annelerin çığlığında bir sağa bir sola saldırıyoruz hepimiz, ama bir farkla, biz neyi aradığımızı bile bilmiyoruz. Herkes bir arayış içinde, ama hiç kimse ne aradığını bilmiyor.

“**Aborjinler çölde giderlerken aniden dururlar. Morgan da onlara ‘mola zamanı değil. Neden durduk?’ diye sorar. Yerli reis der ki: ‘Çok hızlı ilerledik, ruhlarımız geride kaldı. Ruhlarımızı bekliyoruz’...**

Marlo Morgan (Bir Çift Yürek kitabından)

RUHU BEKLEMEK

SEVDİĞİM! SENİNLE ARAMIZDA BİR HİCRETLİK YOL VAR

Ne aşılmaz dağların, ne yürünmez yolların ardına bıraktık Sevdiğim seni. Sızlamadı kalbimiz gurbeti vatan edeli. Ne deli hasretlerin otağı, ne derin kuyuların sularıyla doldu da aklımız yönünü bulamadık. Kaç mezara gömüldü ruhlarımız da nefes alan bedenlerle işgal ettik arzı. Bilmem ki Sevdiğim! Bize ne oldu? Sanki dünya ve dünyalık bir tufan oldu yuttu kalplerimizi. Sanki dünya bir balığın karnı oldu, karanlık yurdu oldu gözlerimiz. Sanki dünya hastalık oldu da yapıştı canımıza, girdi kanımıza. Damarlarımızdan dünyaya ve dünyalığa gebe düşler geçer oldu. Zihnimiz, fitratımıza savaş açan düşüncelerle harap oldu. Bedenimiz koca bir et yığını oldu yağız atlar üstünde yaprak gibi dönerken..

Bir hicret gerekti oysa. Hicret ehline bir büyük hicret gerekti. Dünyanın faniliğini çakıp akıllarımıza, düşmeliydik yalınayak, yalinyüreklerle hicret yoluna. Önce arınmalıydı kalbimiz. Dünyanın kiri, pası, tozu bir 'la' hecesiyle temizlenmeliydi. Kimliğimizi işgal eden "izm" putları İbrahimi bir balta ile kırılmalıydı birbir. Atıldığımız kuyulardan çıkmak için Yusufi bir eda ile sarayları ve kötülüğü emreden nefisleri kapatmalıydık kör zindanlara.

Arkalarına bakmayı ar sayanların ardından yürümeliydik usulca Allah'a. Ve bir hicret türküsü yakılmalıydı hayatlarımıza. İşgale uğramış bir vata-

nın haykırışı olmalıydı bu türkü. Kâh bir çocuğun baba özlemi kâh bir annenin zindan gözleyen gözleri olmalıydı. Dünya yüreklerimizi sağır etmeden önce duymalıydık bu hicret türküsünü. Görmeliydik hayatları ve ölümleri ile hicret eden erleri. Düşüp mecalimiz kalmadığı bir anda. Can suyu gibi sulamalıydı bu haykırış türküsü Müslümanları. Gün doğarken taze ve temiz hayatlar üzerine dualar edilmeliydi hicret namına. İçimize, özümüze ettiğimiz hicretin ayak sesleri korkutmalıydı tüm işgalleri, tüm işgalcileri.

Ey Allah'a yürüyenlerin ayak izlerinden çiçeklerin açtığı şehir! Sevdiğim! Meryem'in yurdu! Seninle aramızda bir hicretlik yol var. Dünyadan ve dünyalıktan Allah'a hicret edenlerin yolu var aramızda. Ruhunu madde prangalarından kurtarıp kanatlanan güvercinlerin, üveyklerin yolu var aramızda.

Sen diren. Sen savaş kalplerimizin namusunu korumak adına. Omuzlarımızdan dünyayı atıp doğrulana ve Hürriyetine atılmış her slogandan bir adım yapıp gelene dek, ümmet uyanıp Efendisinin yolundan yürüyene dek Sen haykır türkünü biz hicret edip Sana gelene dek!

Muhabbetin oku mesafenin kalbindedir.

VESSELAM

Vesselam

Fatih Türkmen

İnsanın, kendi içinde kaybolduğu zamanları oluyormuş.

Ne için varım, ne için yaşıyorum dediği zamanları oluyormuş.

Adeta ayağı prangalar içerisinde kalakalmış gibi.

İnsan, ne kendinden uzaklaşabiliyormuş ne de kendinden kaçabiliyormuş.

İnsan dediğin Rüzgâr gibi savrulup duruyormuş bir bilinmeze doğru...

Nedir bu bir yere yetişme telaşı?

Nedir bu endişe?

Nedir bu koşuşturmaca?

Nedir bu onca yaşadığımız tantana, stres?

Bize kalmayacak olan dünyaya

Nedir bu kazık çakacak gibi bağlantımız?

Nereye yetişmeye çalışıyoruz?

Kendimize mi, yoksa dünyaya mı?

Yoksa bir bilinmeze mi yetişmeye çalışıyoruz?

İnsan, var ile yok arasında olan

bir varlıktır derdi dedem.

Ne kadar da doğru demiş.

Yaşım ilerledikçe daha da iyi anladım.

Hayatın ne demek olduğunu.

Kendimde şöyle bir şeyi fark ettim.

Huzuru, mutluluğu Manen değil de

Maddelerde aramaya çalışmışım.

Dünyada olan bir eşyayı ne kadar seversen sev ne kadar istersen iste.

Nefsini doyuramazmış insan.

Ve aslında aradığımız huzur, mutluluk

Bir eşyada değil de sevdiğin insanın gözlerinin içinde saklıymış.

Sevdiğin insana bir hediye alınca onun gözlerinde saklıymış mutluluk ve huzur.

Sevdiğin insan, mutlu olunca sen de mutlu oluyormuşsun.
Dünyada arkamızda kalacak olan nesnelere değil de,
kalplerimizde ve ruhlarımızda hiç unutulmayacak iyilik ve güzelliklerle ile
dünyadan göç edip gitmeliyiz.
Arkasında onca mal mülk bıraktı demek yerine arkasında onca iyilik ve güzellik
bıraktı desinler.
25 yaşında ben bunu anladım.
Vesselam.

“Çok insan tanırırsın ama kimsen yoktur.”

İnsanın içinde taşıdıkları bir müddet sonra taşınmaz bir hale getirirmiş insanı.
Kimseye anlatamıyorsun
Anlatmak istesen anlayacak bir dostun yoktur.
Beni anlayan buldun dersin
bir bakmışsın hiç anlamamış çıkar.
Hani derler ya:
Senin yaşadığın acıyı çekmeyen nerden bilsin.
İçimde tarifi olmayan bir yalnızlık ve kimsesizlik var.
Ondan mıdır bilinmez
Ne zaman içim dolsa
Kendimi ya camilere ya da türbelere atıyorum.
Nedensizce birden bire ağrım diniyor.
Yüreğimi ferahlatan kimsesi, olmayınca insanın...
İnsanı ayakta tutan tek şey “sabırmış”
Ben bunu anladım 25 yaşında.

-Vesselam.

TARİHE TANIKLIĞIM KİTABI VE İSLAMOFOBİ

Aliya İzzetbegoviç faktörü olmadan Bosna'nın bağımsızlık mücadelesi anlaşılabilir.

Aliya'yı herhangi bir özgürlük savaşçısından ayıran özellik liderliğinin çokyönlü yansımalarında aranmalıdır. Bu kitabın yazarı, düşünür, özgürlük savaşçısı, devlet adamı olarak Aliya İzzetbegoviç yeni bir lider kimliği ile ortaya çıkmıştır. Bilge kral Aliya İzzetbegoviç'in anılarını okumak, imkansızlıklar içinde büyük umutları besleyen, adaletsizliğe karşı ahlâkın zaferine inanan bir ulusun tarihine tanıklık etmektir.

Aliya İzzetbegoviç, 1997 yılında Tahrir'de yapılan İslam Konferansı Örgütü toplantısında yaptığı ve Tarihe Tanıklığım kitabına da alınmış şu konuşma bizim Hıristyanfobi gibi nefret akımlarına kapılmamıza çok iyi bir örnektir:

“Çok açık konuştuğum için beni bağış-

layın. Güzel yalanların yardımı olmaz, ama acı gerçekler bir ilaç olabilir. Batı çöküntü içinde ya da dejenere olmuş değil. Kendi kendini kandıran komünizmin “çürümüş Batı” propagandası, bunu acı bir şekilde ödedi. Batı, çürümüş değil; güçlü, örgütlü ve eğitilmiş. Okulları bizimkilerden iyi, kentleri bizimkilerden temiz. Batı'da insan haklarının düzeyi yüksek ve fakirler ile sakatlara toplumsal yardım iyi örgütlenmiş durumda. Batılılar çoğunlukla sorumlu ve dakik kişiler. Onların ilerlemelerinin karanlık yönünü de biliyorum ve bunun gözümünden kaçmasına izin vermiyorum. İslam en iyisi, ama biz en iyisi değiliz. Bunlar iki farklı şey ve biz her zaman onları karıştırıyoruz. Batı'dan nefret etmek yerine onunla rekabet etmeliyiz. Kur'an bize bunu, yani 'hayırlı işlerde yarışmayı' emretmiyor mu?” (Tarihe Tanıklığım, s.414)

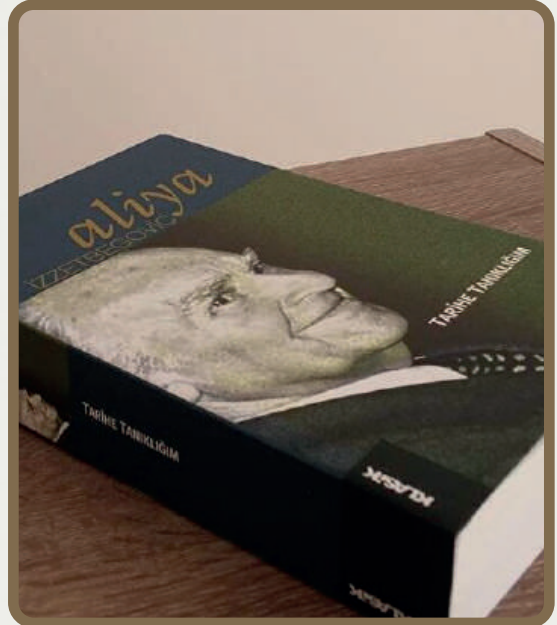
“Sloganımız şu: Kendinden olanı sev, ötekine saygı duy.”

Aliya İzzetbegoviç

Başka bir sayfada da İslam'a düşmanca bakanlara önemli bir ders vermektedir:

“Bakınız, Allah bizleri zor bir imtihana tabi tutmakta. Bizleri kesip biçtiler, kadın ve çocuklarımızı öldürdüler, camilerimizi yıktılar. Ama bizler kadın ve çocukları öldürmeyeceğiz, kiliseleri yıkmayacağız. Bazı münferit olaylar yaşanmış olsa da bizler bunları yapmayacağız zira bizim yolumuz bu değil. Aramızda askerler de var. Bu vesileyle kendilerine de seslenmek istiyorum fakat söyleyeceklerimi hem buradakilere hem başka yerdekilere iletmeniz gerekiyor; bizler kazanacağız çünkü bizler diğer inançlara, diğer milletlere, diğer siyasi yönetimlere saygı gösteriyoruz. Çünkü kendi yerimizde bu zorlu musibet sırasında insan kalmaya çalışıyoruz. Diğer yandan ibadethaneleri yıkmak bizlere bilhassa yasak edilmiştir. Bu yasak sayesinde bugün Sırbistan'da -ki bu ülke dört yüz

sene pek de ipeksi yumuşaklıkta bir halk oldukları söylenemeyecek olan Türkler tarafından idare edilmiştir- Deçani Graçanitsa ve Sopoçani manastırları ayakta kalmıştır. Bunlara hiç dokunulmamıştır zira saygıyla yaklaştığımız kitapta böyle yazılmıştır. İnsanların bunu yapamayacakları yazılmıştır ve insanlar da buna riayet etmişlerdir. Bizler de buna riayet ederek kiliselere ve farklı inançlara saygıyla yaklaşmak istediğimizi söylediğimizde sadece dünyanın tarih boyunca yavaş yavaş şekillendirdiği en güzide Avrupa demokrasisi geleneklerine göre davranmış olmuyor aynı zamanda doğrudan ve açık bir şekilde böyle bir şey yapamayacağımızı söyleyen kutsal kitabımızın emrine uymuş oluyoruz.” (Tarihe Tanıklığım, s.222)

OSMANLI BÜNYESİNDE UYGULANAN MERASİM VE TEŞRİFATLAR

Giriş

Geçmişten günümüze kurulan güçlü devletlerin ortak özelliği, hiç kuşkusuz iç ve dış organizasyonların düzgün bir şekilde işlemesi adına belirledikleri teşrifatlardır. 600 yıllık geçmişi ile dönemin önemli güçleri arasına girmeyi başaran Osmanlılar da, güneybatı Avrupa, Yunanistan, Balkanlar, Irak'ın bazı batı bölgeleri, Azerbaycan, Suriye, Filistin, Arap Yarımadası'nın bazı bölgeleri, Mısır, Kuzey Afrika'nın bazı bölgeleri ile Rodos, Kıbrıs ve Girit Adaları gibi hüküm sürdüğü bu geniş coğrafyada iç ve dış teşrifatlara önem verdiği anlaşılmaktadır. Netice itibarıyla böylesine geniş bir coğrafyada sağlam bir organizasyonun ve teşrifatin olmasını düşünmek olanaksızdır. Her ne kadar bu hususta Selçuklu ve Harzemşahlar gibi kendinden önce devletlerden etkilenseler de, bu devletlerden aldıkları saray teşkilatı ve teşrifatı hakkında bilgileri iyi bir şekilde bünyesinde eriterek geliştirmeyi başarmışlardır. Öte yandan Osmanlı teşrifatların usul ve kaidesi, ilk kez olmak üzere Fatih Sultan Mehmet tarafından bir kanunnameyle toplanmış ve Kanuni Sultan Süleyman döneminde de kurumsallaşmıştır. Ancak bu dönemde merasim tafsillatı şeklinde yazılmayıp sadece temel kuralların belirlenmesiyle yetinilmiştir. Daha sonra ayrıntılı bir kaydın ihtiyacıyla beraber, 17. yüzyılı ortalarına doğru ilk Osmanlı protokol mecmuası sayılabilecek kanunname

hazırlanmıştır. Bu sayede Osmanlı tarih araştırmacıları, devlet bünyesinde uygulanan merasim ve teşrifatlar hakkında geniş bilgi sahibi olmuş ve bu alanda kalem oynatabilmişlerdir.

Osmanlı'da Merasim ve Teşrifatlar Valide Alayı

Osmanlı hanedan ailesinin ikamet ettiği ve sarayın en mahrem yeri olan Harem, kelime itibarıyla "örtmek, gizlemek, başkalarından esirgemek; ayırmak, tecrit etmek" manalarında kullanılmaktadır ve saraylarda kadınlara ayrılan bölüm olarak da tabir edilmektedir. Osmanlı harem dairesinin padişahı ise Valide Sultanlardır. Osmanlı tarihi içerisinde pek çok şehzade annesi olmasına rağmen, Valide Sultan sayısı 22 ile sınırlandırılmıştır. Nitekim Valide

1. Syed Muhammed Khan, "Osmanlı İmparatorluğu", World History Encyclopedia, Çev. Melisa Hatipoğlu, (https://www.worldhistory.org/trans/tr/1-18700/osmanli-impatorlugu, Erişim Tarihi: 26.05.2023).
2. Filiz Karaca, "Teşrifat", Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA), 2011, XI, 570-572.
3. Abdülkerim Özyıldırım-Nebi Bozkurt, "Harem", DİA, 1991, XVI, 132-135.
4. Valide Sultanların ismi için, bkz. Ali Akyıldız, Harem'in Padişahı Valide Sultan, Timaş Yayınları, İstanbul 2017, s.35-37.
5. Çağatay Uluçay, Harem II, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1985, s. 62.
6. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin Saray Teşkilatı, TTKY, Ankara 1945, 154-155; Uluçay, Harem II, s. 62-63; Akyıldız, Harem'in Padişahı, s. 216-217.
7. Serap Sunay, "Bir Sultan İki Merasim: Saliha Sultan'ın Doğumu ve Düğünü", Türk Kültürü İnceleme Dergisi, sayı. 44, İstanbul 2020, 140-141; Ayrıca bkz. Şakir

Batmaz, "Osmanlı Devleti'nde Bir Merasim Kaidesi Olarak Topla Selamlama (1800-1919)", Bilimname, 2007, sayı. 12, 191-193.

8. Abdülaziz Bey, Osmanlı Adet, Merasim ve Tabirleri, Haz. Kazım Arısan-Duygu Arısan Günay, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1995, s. 17-23; Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin Saray Teşkilatı, s. 169-170; Uluçay, Harem II, s. 79-82; Akyıldız, Harem'in Padişahı, s. 226-229.
9. Abdülaziz Bey, Osmanlı Adet, Merasim ve Tabirleri, s. 26.
10. Serap Sunay, "Sûr-ı Hümayun Defterlerine göre 19. Yüzyıl Saray Düğünlerine Dair Bir Değerlendirme", Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2017, c. 20, 328; Özdemir Nutku, "Düğün", DİA, 1994, X, 16-18.

Sultan olmanın şartlarından birisi de oğlunun padişahlığını görmesidir. Oğlunun tahta cülus edişini göremeyenler için bu tabir kullanılmamıştır. Valide Sultanlar'ın bu konuma gelişi, oldukça gösterişli bir törenle gerçekleşmiştir. Bu törenler ise Valide Alayı ismiyle nitelendirilmiştir. Adet olduğu üzere, ölen padişahın kadınları, kızları ve belli başlı cariyeleri Beyazıt'a bulunan Eski Saray'a nakledilirken, yeni padişahın haremi de Topkapı Sarayı'na gayet göz alıcı bir törenle taşındığı kaydedilmektedir. İlk Valide Alayı'nın III. Mehmed'in ölümü üzerine I. Ahmed'in annesi Handan Valide Sultan için yapıldığı zikredilmiştir. Osmanlı Devleti'nin en önemli merasimlerinin birisi teşkil eden ve gayet teşrifatlı olan Valide Alayları, ilk olarak yeni padişah cülusundan önce Eski Saray'dan Topkapı Sarayı'na nakil emri ile başlardı. Bunun üzerine rikab-ı hümayun ve şikâr ağaları, kapıcı başlıları, sultan kethüdaları, padişah evkafı mütevellileri, Haremeyn evkafı erkânı, haremi hümayun ağaları, baltacılar ile darüssaade ağası ve yeni tayin edilen valide kethüdasına bir gün evelden tezkereler gönderilir ve erkese gün Eski Saray'dan alay tertiplenirdi. Yukarıda zikredilenler valide sultanın arabasının etrafında yaya olarak yürür, arabanın arkasında sırayla padişah kızları ve Topkapı Sarayı'na nakledilen cariyeler bulunurdu. Eski Saray'dan Topkapı Sarayı'na kadar ki olan mesafede üst düzey önlemler alınırdı. Şöyle ki, Beyazıt karakolu mevcudu Simkeşhane'de; yeniçeriler, Parmakkapı, Testerecilerbaşı ve Valide Hamamı yakınında; acemi oğlanları, Ayasofya'daki bakkalın köşesinde; cebeciler, Acı Hamam yakını, Atmeydanı, Ayasofya ve Cebeha'ne-i Amire'de ve bayraktarlar da yol üzerinde değişik yerlerde bulundurulurdu. Bu önlemler içerisinde Alay, bir kısmı atlı ve bir kısmı da yaya olarak hareket eder, yol üzerinde yer alan karakol komutanları ile erlerine valide sultan adına zengin hediyeler takdim edilirdi. Valide Sultan'ın arabası Has Fırın önünde padişah ta-

rafından karşılanır, bu sırada çavuşlar alkış yapar ve sarayın orta kapısından geçtikten sonra alay sona ererdi. Ancak Valide Alayı sırasında ilginç görüntülerde olurdu. Özellikle alaya iştirak eden halk, Valide Sultan tarafından atılan paraları kapmak için büyük rekabete girer, hatta bu rekabet bazen ölümle bile sonuçlanırdı. Anlaşılacağı üzere Valide Alayı, hem Osmanlı hanedanı hem de tebaası için büyük önem arz etmişti.

Vilâdet-i Hümayun

Osmanlı Harem teşkilatı içerisinde uygulanan diğer bir merasim ise, Vilâdet-i Hümayun, yani şehzadelerin doğum törenleridir. Dünyaya teşrif edecek Hanedan üyesinin doğumundan önce ve sonra harem dairesi içerisinde hazırlıklar başlardı. Bu hazırlıklara öncülük eden haremde önde gelen ismi Valide Sultanlardı. Özellikle doğacak çocuk ve annesi için mücevherlerle bezeli giysiler dikilmesini ve bunun Hazine-i Hümayun kethüdası veya vekili tarafından temin edilmesini emrederdi. Padişaha doğan çocuğun haberini bildirmek yine Valide Sultan'ın göreviydi. Bu müjdeli habere karşın padişah, müjdecilere kaffanlar giydirir, kıymetli hediyeler bahsederdi.

Doğan çocuk erkek ise beş, kız ise üç kurban kesilir ve düzenlenen donanma boyunca namaz vakitlerinde erkek çocuk adına yedi, kız çocuk adına üç top atışı gerçekleştirilirdi. Bu sayede tebaanın da doğumu duyması sağlanırdı.

Özellikle 17. yüzyıl ortalarında başlayan “Beşik Alayı”, şehzade doğumlarının en göz alıcı merasimlerden birisi oldu. Doğan çocuğa Hazine-i Hümayun kethüdası marifetiyle darphanede gümüş kabaralı müzeyyen bir beşik yaptırılır ve bu beşik, Valide Sultan’ın emri ile Eski Saray’dan Topkapı Sarayı’na nakledilirdi. Teşrifata göre, bir gün evvel kethüda tarafından Emir-i Alem’e ve sultan kethüdalarına ve Darüssaade ağası yazıcısı tarafından da Haremeyn evkafı memurlarına tayin olunan saatte Eski Saray’da bulunmaları için tezkireler yazılırdı. Hazirun yerini aldığı anda Valide Sultan’ın baş ağası beşiği tanzim ederek kethüdaya verir o da Valide Sultan’ın kahvecisine takdim ederdi. Bu sonuncusu beşiği başının üzerine alır, beşiğin yorganını ikinci kahveci başı ve puşideyi de üçüncü kahveci başı olarak bir tören hizasında Topkapı Sarayı’na doğdu hareket edilirdi.

Saraya varıldığında Valide Sultan’ın baş ağası yorganı ve puşideyi teslim alır ve öptükten sonra Darüssaade ağasına teslim ederdi. Darüssaade ağaları önde ve harem ağaları arkada olmak üzere ilk olarak puşide sonra yorgan arkasından beşik gelir ve Harem-i Hümayun’a bu sıra ile teslim olunurdu.

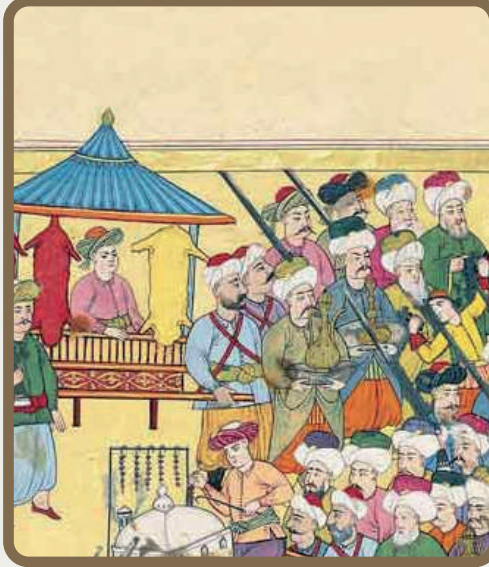
Valide Sultan beşik alayında bulunanlara kıymetli hediyeler ve hilatlar vermeyi ihmal etmezdi. Beşik odaya geldiği zaman bir kösede oturan Valide Sultan’ın sağında oturan hükümdar ailesi kadınlarla

solunda oturan davetli aileler tarafından karşılanır, Valide Sultan beşiğe altın atar, davetliler de buna karşı altınlar saçardı. Daha sonra ebe dualar ile çocuğu beşiğine yatırır, çocuğu üç kere salladıktan sonra kucağına alırdı. Ayrıca davetliler beşiğin üzerine kıymetli kumaşlar örterdi. Saçılan altınlar ve kumaşlar çocuğun ebesi tarafından toplanırdı. Beşiğin hareme tesliminden sonra alay tertibi son bulur, doğum için düzenlenen merasimler neticeye varırdı. Doğumu neşeyle karşılayan tebaaya ise değerli saçılar saçmak ihmal edilmezdi.

Doğan çocuğa Taye yani dadı tedariki de oldukça önemliydi. Özellikle taye denilen kalfa, çocuklu veya çocuğu henüz vefat etmiş cariyelerden seçilirdi. Tayenin tedariki için etrafa ve esircilerle böyle bir cariyeye ihtiyaç olduğu bildirilirdi. Getirilenlerden yaş ve şahsı uygun görülen birçok hekime gösterilir, vücudu, sütü, varsa çocuğu etraflıca muayene edilir, hatta uykusunun hafif ve ağır oluşuna dahi bakılırdı. Bunun yanında tayenin soyu soppu özenle araştırılırdı. Bakıldığında şehzade dadısı olacak kişi her açıdan mükemmel olmalıydı.

Sûr-u Hümayun

Padişahların erkek çocuklarının sünnet düğünleri ve sultan kızlarının veya kız kardeşlerinin evlilikleri şerefine düzenlenen törenlerin genel adıdır. Burada erkek çocuklar için yapılan sünnet düğünlerine sûr-ı hitân, evlilik için yapılan merasimlere ise sûr-ı cihâz denirdi. Osmanlı Devleti’nin gücünü göstermede önemli bir mecra olan sûr-u hümayunlar, devlete yakışır bir şekilde oldukça debdebeli ve teşrifatlı olurdu.

11. Akyıldız, Haremın Padişahı, s. 246-247. Ayrıca şehzade sünnetleri hakkında ayrıntılı bilgi için, bkz. Abdülaziz Bey, Osmanlı Adet, Merasim ve Tabirleri, s. 44-54.
12. Osmanlı Devleti’nde politik amaçlı kıyılan nikâhlar için, bkz. Aydın Taneri, Osmanlı Devleti’nin Kuruluş Döneminde Hükümdarlık Kurumun Gelişmesi ve Saray Hayatı-Teşkilatı, TTKY, Ankara 2019, s. 233-238.

13. 1876 senesinde vefat eden Sultan Abdülaziz’in kızı Saliha Sultan’ın evlilik merasimi ve bu merasimde harcanan para miktarı en güzel örnektir, bkz. Serap Sunay, Bir Sultan İki Merasim, s. 153-170.
14. Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti’nin Saray Teşkilatı, s. 159-163; Uluçay, Harem II, s. 92.

Devletin kuruluş dönemlerinde gerçekleşen düğünler, kaynak yetersizliği sebebiyle karanlıkta kalsa da, özellikle 16. yüzyılın sonlarına doğru elimize ulaşan belgelerin ışığında saray düğünlerin görkemini görebiliyoruz. Osmanlı padişahları şehzadeleri için düzenledikleri sünnet düğünleri için diğer ülke hükümdarlarına davetiye gönderir ve düğünde bulunmalarını rica ederdi.

Nitekim gerçekleşen düğünler adeta bir gövde gösterisine dönerdi. Davete iştirak eden hükümdarlar, yayında değerli hediyeler getirerek, padişahın çocuklarına, eşine ve annesi Valide Sultan'a takdim ederlerdi. Sünnet düğünlerinde valide sultanların ön plana çıktığı görülmektedir. Nitekim valide sultanların sünneti gerçekleştirecek cerrahlara para ve hediyeler vermesi adet olmuştur.

Sadece şehzade çocukları değil, sünnet çağına gelmiş halkın çocuklarına meydanlarda kurulan çadırlar içerisinde sünnet edilmiştir. Bunun yanında padişah, sünnet olan çocuklara elbiseler ve ayakkabılar vermeyi ihmal etmemiştir.

Osmanlı Devleti'nde düzenlenen en görkemli merasimler hiç kuşkusuz padişah kızları veya kız kardeşleri için yapılan evlilik düğünleriydi. Osmanlıların ilk dönemlerinde evlilikler, genellikle ittifak maksadıyla civar beyliklerden kız alma yahut kız verme şeklinde gerçekleşmişti. Ancak zaman içerisinde devle-

tin güç kazanmasıyla beraber dışarıya kız verme âdetine son verilmiş, daha ziyade devlet erkânlarından birisiyle evlilik tertip edilmişti. Bu sayede Osmanlı padişahlarının kızları ve oğulları devlet içerisinde kalmaları sağlanmıştı. Sultanlar, erginlik çağına girmeden önce nişanlanır, erginlik çağına gelince de (14-16) evlenirdi.

Hükümdarın kızı veya kız kardeşi kime uygun görülmuş ise evvela ona tebliğ yapılır ve o da düğün için hazırlığa başlardı. Çoğunlukla damatlara, ağırlıkları ve hediyeleri sağlayabilmesi için hazineden para verilir. Sultanların nikâhlarında vekil olarak Darüssaade ağasının bulunması adet olup, Damat olacak kişinin vezirler arasından bir sağdıç tayin etmesi de usuldendi. Evlenecek kişi padişahın kızı ise, Topkapı Sarayı'ndan alınarak damadın konağına götürülür, eğer padişahın kız kardeşi ise Eski Saray'dan alınarak damadın döşediği konağa teslim edilirdi. Sultanların nikâhları çoğunlukla Topkapı Sarayı'nda bazen de paşa kapısında kıyılırdı. Nikâh ise Şeyhu'l-İslam tarafından gerçekleştirilirdi. Nikâhtan sonra hükümdar namına merasimde bulunanlara kürk ve hilatler giydirilir, damada zevcesi tarafından gönderilen hilat Darüssaade ağası tarafından takdim edilirdi. Oldukça masraflı olan sultan düğünleri, babalarının sağ olup olmadığına göre değişiklik gösterirdi.

Eğer babaları sağ ise, gerçekleşen düğün merasimi de ona göre oldukça debdebeli geçerdi. Özellikle damat namzetti, gelin adayına verdiği hediyelerle birlikte düğün masraflarını karşılamakla görevliydi. Sultan, kocasının konağına gitmeden önce sarayda çeyizi açılır, ileri gelen devlet adamları hediyelerini takdim ederlerdi. Daha sonra çeyiz düzenlenen merasimle damadın konağına götürülürdü.

Konağa gelen sultan, kızlar ağası tarafından karşılanır ve koltuklarına girilerek harem dairesinin kapına bırakılırdı. Konakta davetlilere ziyafet verildikten sonra damat gelenler hediyeler ikram eder ve yatsı namazıyla beraber uğurlardı. Bu sırada Darüssaade ağası padişah namına damada kürk giydirerek geri dönerdi. Merasimin en sonunda yenge kadın damadı odaya sokar, damat paşa odanın bir köşesinde namaz kıldıktan sonra zevcesinin eteğini öper ve sultanın, oturması için müsaadesine kadar ayakta beklerdi.

Sonuç

Osmanlı Devleti bünyesinde düzenlenen merasimler, sadece eğlence maksadıyla değil, aynı zamanda iç ve dış muhaliflere karşı bir meşruiyet aracı olarak da kullanılmıştı. Bu sebeple çevre hükümdarlara davetiye gönderilme-

sine özen gösterilmiş ve merasimde bulunmaları rica edilmişti. Hükümdar ise, elçileri aracılığıyla kıymetli hediyeler sunarak düzenlenen merasimlere iştirak etmişlerdi. Buradan da anlaşılacağı üzere Osmanlılar için merasimler her açıdan kıymet taşımış ve merasimlerin sorunsuz işlemesi adına teşrifatlara ayrı bir önem verilmişti. Öyle ki Kanuni Sultan Süleyman döneminde teşrifatçı adıyla bir kurum oluşturmayı ihmal edilmediği görülmüştü. Osmanlı sarayının en mahrem yeri olan ve bu çalışmanın konusunu teşkil eden harem dairesi de pek çok görkemli merasimlere tanıklık etmiş ve mahrem koruması adına teşrifata dikkat edilmişti. Sonuç olarak yukarıda da geniş bir şekilde ele aldığımız Valide Alayı, Vilâdet-i Hümayun ve Sûr-u Hümayun gibi törenler, Osmanlı haremının en önde gelen ve teşrifatin en ince ayrıntısına kadar düşünüldüğü merasimler olmuştur.

KAYNAKÇA

- Abdülaziz Bey, *Osmanlı Adet, Merasim ve Tabirleri*, Haz. Kazım Arısan-Duygu Arısan Günay, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1995.
- AKYILDIZ, Ali, *Haremın Padişahı Valide Sultan, Timaş Yayınları, İstanbul 2017.*
- BATMAZ, Şakir, "Osmanlı Devleti'nde Bir Merasim Kaidesi Olarak Topla Selamlama (1800-1919)", *Bilimname*, 2007, sayı. 12, 187-199.
- KARACA, Filiz, "Teşrifat", *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, 2011, XL, 570-572.
- NUTKU, Özdemir, "Düğün", *DİA*, 1994, X, 16-18.
- ÖZAYDIN, Abdülkerim -Nebi Bozkurt, "Harem", *DİA*, 1991, XVI, 132-135.
- SUNAY, Serap, "Bir Sultan İki Merasim: Saliha Sultan'ın Doğumu ve Düğünü", *Türk Kültürü İnceleme Dergisi*, sayı. 44, İstanbul 2020, 139-182.
- SUNAY, Serap, "Sûr-ı Hümayun Defterlerine göre 19. Yüzyıl Saray Düğünlerine Dair Bir Değerlendirme", *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2017, c. 20, 327-342.
- Syed Muhammed Khan, "Osmanlı İmparatorluğu", *World History Encyclopedia*, Çev. Melisa Hatipoğlu, (<https://www.worldhistory.org/trans/tr/1-18700/osmanli-impatorlugu>, Erişim Tarihi: 26.05.2023).
- TANERİ, Aydın, *Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Döneminde Hükümdarlık Kurumunun Gelişmesi ve Saray Hayatı-Teşkilatı*, TTKY, Ankara 2019.
- ULUÇAY, Çağatay, *Harem II, Türk Tarik Kurumu Yayınları, Ankara 1985.*
- UZUNÇARŞILLI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devleti'nin Saray Teşkilatı*, TTKY, Ankara 1945.

MY NAME İS KHAN FİLMİ VE İSLAMOFOBİ

My Name is Khan filmi, Dünya Ticaret Merkezi'ndeki ikiz kulelerinin bombalanmasının ardından ABD'de Müslümanlara yönelik ayrımcılık ve saldırıların yaşandığı 11 Eylül trajedisinin ardından ırksal, dini ve kültürel konuları gündeme getiriyor. Bu filmde ABD toplumunun bu olaydan dolayı Müslümanları suçladığı tasvir ediliyor. Bu olay nedeniyle Müslümanların düşman olmasına yol açan bir bölünme yaşandı. O dönem ABD halkı ikiz kulelerin yıkılmasında Müslümanları suçlu ve sorumlu görmekteydi. Ancak bu filmle birlikte Müslümanlar hakkında yanlış düşünen, İslam'ı ve Müslümanları eleştirenlerin düşüncelerinde pek çok değişiklik olmuştur.

Bollywood kişiliğinin aksine, Shah Rukh Khan, My Name is Khan'daki karakterine tamamen yeni bir bakış açısı sunuyor. Kahramanın Asperger sendromuyla mücadelesi benzersiz bir anlatı ve bakış açısı oluşturuyor. Onun dürüst ve masum kişiliğine dair daha derin bir içgörü sağlıyor. Irkçılık, Hindu-Müslüman ilişkileri ve 11 Eylül sonrasında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki İslamofobik söylem, filmin temel bileşenleridir ve hemen hemen her konunun ardındaki karmaşıklığa dikkat çeker. Muhtemelen bugüne kadarki en iyi performansıyla Shah Rukh utangaç, abartılı yüz ifadelerini ve zekâsını mükemmel bir şekilde yansıtıyor. Ve filmde İslamofobiye karşı haklı mücadelesini tüm insanlığa ulaştırması için zemin

hazırlayan ve anında merak uyandıran etkileyici bir üslupla ikonik bir cümle ku-

ruyor:

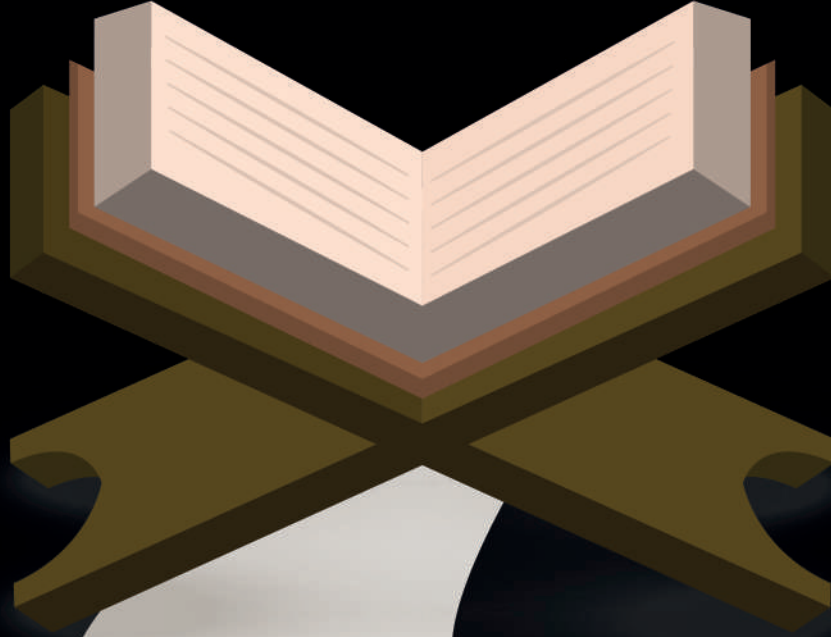
“Benim adım Khan ve ben terörist değilim.”

Filmden başka bir İslamofobi örneği de, filmin başrolü Rizvan, Müslüman bir göçmendir, özellikle de yaşadığı Asperger Sendromu, davranışlarının tuhaf görünmesine neden olur ve havaalanı yetkililerince şüphe uyandırır. 11 Eylül'ün ardından ABD'de Müslüman topluluğa karşı bir güvensizlik dalgası yaşandı. O dönemde Rizvan, ABD Başkanı ile görüşmek üzere ABD'ye gitmek istediğinden Rizvan'ın garip davranışlarından birkaç havaalanı görevlisi şüphelenir. Rizvan, havalimanı yetkilileri tarafından odaya çekilir ve muayene edilir. Görevliler Rizvan'ı köşeye sıkıştıran bir süreçten geçirir. Suçüstü yakalanmış bir suçlu gibi davranılır. Filmdeki bu sahne, ABD'de özelde Rizvan'ı genelde Müslümanları köşeye sıkıştıran güvenlik sistemini gözler önüne seriyor. Terörist olarak kabul edilen Müslümanlar. Daha fazla spoiler vermeden konuyu son birkaç cümle ile bitirelim.

Medyada ve televizyonda temsil ve aktivizmde teselli bulan bu film, çeşitlilik ve eşitlik mesajlarını toplumda teşvik etmek ve değişimi harekete geçirmek için sergilebileceğinin sağlam bir kanıtıdır. Özellikle Müslüman Amerikalıların her zamankinden daha fazla tepki ve nefretle karşı karşıya kaldığı Trump döneminde bu tür mesajlar çok önemli ve gerekliydi.

SÖZLERİN EN GÜZELİ
ALLAH'IN KİTABI
YOLLARIN EN GÜZELİ
MUHAMMED (SAV)'İN
YOLUDUR

ANKA

İNŞAAT & MÜHENDİSLİK
M İ M A R L İ K

İÇ MİMARLIK
TASARIM VE UYGULAMA
MİMARLIK VE MÜHENDİSLİK HİZMETİ
3D GÖRSELLEŞTİRME VE ANİMASYON
MİMARİ VE STATİK PROJE
ZEMİN ETÜDÜ
KENTSEL DÖNÜŞÜM
RİSKLİ YAPI TESPİTİ
BİNA PERFORMANS ANALİZİ

MUHAMMED SENA ÖZDEMİR

 anka1mimarlik

 0532 605 44 36

 0533 703 36 36

 www.ankaarchitecture.com

 info@ankaarchitecture.com

 Mustafa Kemal Paşa Mah. Firuzköy Bulvarı No:159/4 Aykon Plaza Avcılar/istanbul

yediveren
DÜŞÜNCE EDEBİYAT VE SANAT DERGİSİ

İSLAM'IN YÜKSELİŞİ
İNSANLIĞIN DİRİLİŞİ
OLACAKTIR.

ISSN 2757-5535

9 772757 553009